

7.3 коп.

СЪГЛАСУВАНО:

ПРЕДСЕДЕТЕЛ НА СЪВЕТ ПО ВЪОРЪЖЕНИЯТА
ПОСТОЯНЕН СЕКРЕТАР НА ОТБРАНАТА

2014 г.

СЕКРЕТАР НА СЪВЕТ ПО ВЪОРЪЖЕНИЯТА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „ИНВЕСТИЦИИ В
ОТБРАНАТА”

05.12.2014 г.

ДИРЕКТОР НА ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА
„ПРОФ. НЕЛ ЛАЗАРОВ”

05.12.2014 г.

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА ПО ВОЕННА СТАНДАРТИЗАЦИЯ

Част 2

**Построяване и изложение на заданията за разработване на военни
стандартизационни документи. Структура и съдържание на
военните стандарти и военните технически спецификации**

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР3
1. Обект и област на приложение.....	.4
2. Позоваване4
3. Термини и определения4
4. Цели.....	.4
5. Структура4
6. Общи положения и изисквания при построяването и изложението на заданието за разработване на военният стандартизационни документи5
6.1. Общи положения.....	.5
6.2. Построяване и изложение на заданието5
7. Структура и съдържание на основните видове военни стандартизационни документи6
7.1. Структура на военните стандартизационни документи6
7.2. Съдържание на военните стандартизационни документи.....	.6
7.3. ВСД за параметри и (или) размери10
7.4. ВСД за типове, основни параметри и (или) размери10
7.5. ВСД за конструкции и размери (базови конструкции)10
7.6. ВСД за правила за приемане11
7.7. ВСД за методи и средства за контрол (изпитване, анализ, измерване)11
7.8. ВСД за правила за маркировка, опаковка, транспорт и съхранение11
7.9. ВСД за правила за експлоатация и ремонт11
7.10. Общотехнически ВСД12
8. Означаване на военните стандартизационни документи12
Приложение А13
Приложение Б16

ПРЕДГОВОР

Част 2 на Правила за работа по военна стандартизация определя правилата за построяване и изложение на заданията за разработване на основните военни стандартизационни документи (понарък в текста – ВСД), военни стандарти и военни технически спецификации, а така също съдържанието и структурата им, в съответствие с изискванията на международната, европейската и националната организациии по стандартизация.

В този документ са отразени принципите на стандартизацията и правилата за работа, които са в съответствие със Закона за национална стандартизация, Правилата за работа по националната стандартизация от Част 1 до Част 3 на Българския институт за стандартизация; Политиката на НАТО по стандартизация; съюзните публикации на НАТО AAP-06 Речник на термините и дефинициите, използвани в НАТО, AAP-42 Речник на НАТО на термините и дефинициите в областта на стандартизацията и AAP-03 Разработване, поддържане и управление на стандартизационните документи на НАТО.

Правилата се прилагат в Министерството на от branата, структурите на пряко подчинение на министъра на от branата и Българската армия.

Правилата се състоят от следните части:

Част 1. Общи положения

Част 2. Построяване и изложение на заданията за разработване на военни стандартизационни документи. Структура и съдържание на военните стандарти и военните технически спецификации.

Част 3. Ред за разработване на военни стандартизационни документи.

Част 2 на Правила за работа по военна стандартизация заменят ВС 0-2:2007.

1. Обект и област на приложение

Тази част на Правила за работа по военна стандартизация определя общите положения и основните изисквания към построяването и изложението на заданията за разработване на ВСД. По отношение на правилата за разработване, оформяне и структуриране на основните видове ВСД, тези правила задължително трябва да се прилагат заедно с Правила за работа по националната стандартизация. Част 3. Разработване, структура и оформяне на българските стандарти.

2. Позававане

В този документ са включени, чрез недатирани позававания, предписания от други стандарти/документи, изброени по-долу, за които са валидни последните издания, включително изменениета.

- БДС EN 45020 Стандартизация и свързаните с нея дейности. Речник на общите термини.
- Правила за работа по военна стандартизация. Част 1. Общи положения.
- Правила за работа по военна стандартизация. Част 3. Ред за разработване на военни стандартизационни документи.
- Правила за работа по националната стандартизация. Част 1. Общи положения.
- Правила за работа по националната стандартизация. Част 2. Организация на дейността по стандартизация.
- Правила за работа по националната стандартизация. Част 3. Разработване, структура и оформяне на българските стандарти.

3. Термини и определения

За целите на този документ се прилагат термините и определенията, дадени в Закона за националната стандартизация; Правилата за работа по военна стандартизация, Част 1 и Част 3; Правилата за работа по националната стандартизация, от Част 1 до Част 3 и БДС EN 45020.

4. Цели

Целта на всеки военен стандартизационен документ (ВСД) е да се определят ясни и еднозначни предписания към продукт, процес или услуга, улесняващи взаимното разбиране и комуникации.

За да постигнат тези цели, ВСД трябва:

- а) да бъдат възможно най-пълни в рамките на определената им област на приложение;
- б) да бъдат формулирани ясно, точно и недвусмислено;
- в) да отчитат в необходимата степен равнището на науката и техниката;
- г) да бъдат разбираеми за квалифицирани лица, които не са взели участие при разработването им.

5. Структура

Като общо правило може да се посочи, че за всеки обект на стандартизация трябва да бъде разработен отделен документ. В някои случаи един стандартизационен документ може да се раздели на отделни части, когато:

- съдържанието е голямо и времето, необходимо за обхващане на цялата информация в един документ, е неприемливо дълго;
- следващите части са взаимно зависими;
- може да се прави позававане на отделни части на документа в нормативни актове.

Това дава предимството, при необходимост, в отделните части да се внесе изменение.

Когато ВСД се подразделя на части, които се издават самостоятелно запазвайки номера на документа, всяка част се разработва в съответствие с правилата за разработване на отделен стандартизиран документ.

Когато един стандартизиран документ се издава на отделни части, в предговора на първата част трябва да се даде пояснение за предвижданото разделяне на части. В предговора на всяка част трябва да има позоваване на заглавието на всяка от останалите части.

ВСД най-често се отнасят за:

- параметри и/или размери;
- типове, основни параметри и (или) размери;
- конструкции и размери (базови конструкции);
- правила за приемане;
- методи и средства за контрол/изпитване, анализ, измерване;
- правила за маркировка, опаковка, транспорт и съхранение;
- правила за експлоатация и ремонт;
- общотехнически ВСД и др.

6. Общи положения и изисквания при построяването и изложението на заданието за разработване на военните стандартизиранни документи

6.1. Общи положения

6.1.1. Заданието е изходен документ за разработване на ВСД. В най-общия случай то съдържа:

- а) основание за разработване;
- б) основни цели и задачи на разработването;
- в) характеристика на обекта за стандартизиране;
- г) основни раздели и списък на основните изисквания;
- д) взаимна връзка на ВСД с други стандартизиранни документи;
- е) основни източници, които трябва да се използват при разработване на ВСД;
- ж) допълнителни указания.

6.1.2. Заданието се разработва от възложител (Министерството на от branата, структура на пряко подчинение на министъра на от branата или Българската армия).

6.2. Построяване и изложение на заданието

6.2.1. Структурата на заданието за разработване на ВСД трябва да съответства на Приложение А.

6.2.2. В точка „Основание за разработване“ се посочват документите, въз основа на които трябва да се разработи ВСД.

6.2.3. В точка „Основни цели и задачи на разработването“ се посочват накратко основните цели и задачи за разработването на ВСД, постигането на които се осигурява чрез прилагането му.

6.2.4. В точка „Характеристика на обекта за стандартизиране“ се дава кратка характеристика на обекта за стандартизиране.

6.2.5. В точка „Основни раздели и списък на основните изисквания“ (показатели, норми, критерии и т.н.) се посочват наименованията на елементите на документа и списъкът на основните изисквания, които трябва да се включат във всеки раздел на разработвания стандарт.

6.2.6. В точка „Взаимна връзка на ВСД с други стандартизационни документи” (международн, европейски, национални, както и стандартизационни документи на НАТО) се посочват означенията на действащите стандарти и нормативни документи, с които е взаимно свързан разработваният ВСД.

6.2.7. В точка „Основни източници, които трябва да се използват при разработване на ВСД“ се посочват документите, които съдържат изискванията за разработване, резултатите от научноизследователски, опитно-конструкторски и експериментални дейности, международни, европейски и национални стандарти, стандартизационни документи на НАТО, патенти, научно-техническа литература, каталози, справочници и др.

6.2.8. В точка „Допълнителни указания“ се посочват допълнителни изисквания на заявителя, които не са дадени в другите раздели.

6.2.9. Към заданието за разработване на ВСД трябва да се приложи списък на структури от Министерството на от branата, структури на пряко подчинение на министъра на от branата и/или структури от Българската армия, на които трябва да се изпрати проектът на ВСД за становище.

7. Структура и съдържание на основните видове военни стандартизационни документи

7.1. Структура на военните стандартизационни документи

ВСД в общия случай трябва да съдържа следните елементи:

- а) обект и област на приложение;
- б) класификация;
- в) основни параметри и (или) размери;
- г) технически изисквания;
- д) комплектност;
- е) правила за приемане;
- ж) методи за контрол (изпитване, анализ, измерване);
- з) маркировка, опаковка, транспорт и съхраняване;
- и) указания за експлоатация (използване).

Съставът на елементите и тяхното съдържание се определят в съответствие с особеностите на обектите за стандартизиране. При необходимост, в зависимост от обекта за стандартизиране, основният стандартизационен документ може да се допълва с други елементи или да не се включват отделни елементи.

7.2. Съдържание на военните стандартизационни документи

7.2.1. Елементът „Обект и област на приложение“ трябва да съдържа наименованието или вида на обекта за стандартизиране, за който се отнася ВСД, както и тяхното предназначение, област на разпространение и условия за приложение.

7.2.2. Елементът „Класификация“ трябва да съдържа класификацията на обекта за стандартизиране по основни характеристики.

7.2.3. Елементът „Основни параметри и (или) размери“ трябва да съдържа основните параметри и размери, характеризиращи типовете (видовете, марките, моделите) обекти за стандартизиране.

При необходимост, в този елемент се поместват чертежи на стандартизираните продукти с основните размери, съкратени условни означения и примери за тяхното изписване в техническата документация и при заявяване.

При разработване на ВСД за няколко типа продукти, елементът „Основни параметри и размери“ се означава като „Типове, основни параметри и размери“.

Съдържанието на този елемент може да не се оформи като самостоятелен елемент, а да се включи в елемента „Технически изисквания“.

7.2.4. В елемента „Технически изисквания“ трябва да се посочат изискванията и нормите, определящи основните потребителски (експлоатационни) характеристики на обектите за стандартизиране.

В елемента трябва да се дадат само изискванията, които подлежат на проверка.

В зависимост от вида и предназначението на обектите на стандартизиране в елемента може да се определят изискванията по отношение на:

- физико-механични свойства, химичен състав, степен на чистота;
- съставни части, сировини, изходни и експлоатационни материали;
- конструкция, взаимозаменяемост на резервните и сменяемите части, удобство за експлоатация, обслужване и ремонт;
- маса, габарити, използвана електроенергия, разход на гориво и др.;
- изисквания към времето за готовност;
- устойчивост към средствата за дегазация, дезактивация и дезинфекция;
- надеждност и устойчивост на външни въздействия (климатични, механични и др.);
- условия за обитаемост, безопасност и удобства при експлоатация, обслужване и ремонт;
- техническа естетика;
- органолептични показатели;
- бактериологични и др. показатели;
- противорадиационна, противохимическа, противобактериологична и други видове защита;
- радиационна, химическа и други видове устойчивост;
- шумозащитеност, радио, хидроакустична и друга маскировка;
- изисквания към периодичността и времето за експлоатационно обслужване.

В елемента се посочват и такива потребителски (експлоатационни) характеристики, които не може да се изразят непосредствено с определени показатели или може да се постигнат само при спазване на други изисквания и норми, определени от конструктивното изпълнение, елементите на технологичния процес, материалите, обработката, рецептурите и др.

В елемента „Технически изисквания“ на ВСД, отнасящ се за определен вид обекти на стандартизиране или при липса на елемент „Основни параметри и (или) размери“, то трябва да се дадат всички изисквания и норми (включително и основните параметри) и при необходимост чертежи с основните размери.

При определяне на техническите изисквания трябва да се има предвид, че ВСД определят показателите за тяхното качество, а не нормите за дефекти. Когато се привеждат отклоненията на посочените в стандарта норми, се записва „не трябва да бъде по-толямо“.

7.2.5. В елемента „Комплектност“ се изброяват влизящите в комплекта на доставката отделни (механично несвързани при доставката) съставни части на обектите за стандартизиране (уреди, захранващи блокове), резервни части, инструменти, материали и др., както и техническа документация (инструкции, чертежи, схеми, паспорти и др.).

Допуска се съдържанието на елемента „Комплектност“ да се включи в елемента „Технически изисквания“.

7.2.6. В елемента „Правила за приемане“ трябва да се определи редът за представяне и приемане на обектите за стандартизиране от производителя и от потребителя (заявителя).

В зависимост от характера на продукта в елемента трябва да се определят категориите на изпитванията.

За всяка категория изпитвания трябва да се определи периодът за провеждане, контролираните параметри и последователността на изпитванията.

При необходимост, в елемента може да се посочи редът и мястото за поставяне на знак за приемане на продукта от производителя и потребител (заявителя).

При наличие на самостоятелен стандартизиационен документ, определящ правилата за приемане на еднородни групи продукти, се прави позоваване на него.

7.2.7. В елемента „Методи за контрол (изпитване, анализ, измерване)“ трябва да се определят методите за проверка на параметрите, показателите, нормите и характеристиките на продуктите, установени във ВСД.

Ако съдържанието на методите за контрол е описано в стандартизиационен документ, се извършва позоваване на стандартизиационния документ без подробно изписване на методите за контрол.

Последователността на изложението на методите за контрол във ВСД трябва да съответства на последователността на посочените в него изисквания.

В зависимост от спецификата на всеки метод за изпитване, анализ или измерване, подреждането на съдържанието на елемента може да бъде както следва:

- метод за подбор на пробите (образците);
- апаратура, материали и реактиви;
- подготовка за контрол (изпитване, анализ, измерване);
- провеждане на контрол (изпитване, анализ, измерване);
- обработване на резултатите.

Ако за няколко метода за контрол съдържанието на елемента съвпада, дава се само съдържанието за първия метод, а за останалите се прави позоваване на него.

В „Методи за подбор на пробите (образците)“ трябва да се посочат мястото и начинът на избор на пробите (образците), тяхната форма, вид, размери или маса.

В „Апаратура, материали и реактиви“ се дават списък на използваната апаратура и нормите за техните грешки, както и списък на материалите и реактивите, които се използват за изпитванията.

Когато трябва да се определи еднозначно конкретният вид или марка материал (реактив), трябва да се даде неговото условно означение. При използване на универсално оборудване се посочват неговото наименование, клас или точност.

При използване на апаратура или реактиви, произведени специално за дадено изпитване, за производството или доставката на които липсват условия, в текста на ВСД или в приложение към него се дават описание, схема, рецептура и др.

В „Подготовка за контрол (изпитване, анализ, измерване)“ се дават данни за подготовката за контрол на образците, апаратурата (уреди, инструменти, съдове) и реактивите.

При необходимост в този елемент може да се даде схемата за свързване на приборите и апаратите.

В „Провеждане на контрол (изпитване, анализ, измерване)“ се посочват последователността и начинът на провеждане на операциите, както и редът за отразяването им в документите.

В „Обработване на резултатите“ се дават разчетни формули, точността при изчислението и степента на закръгляването на получените данни, както и допустимите отклонения при паралелното им изчисляване.

7.2.8. В елемента „Маркировка, опаковка, транспорт и съхраняване“ трябва да се определят изискванията към маркирането, опаковането, транспортирането и съхраняването на продуктите.

Изискванията към маркировката трябва да определят:

- а) мястото за маркировката (върху продуктите, върху етикета, върху опаковката);
- б) вида на маркировката;
- в) съдържание на маркировката;
- г) качеството на маркировката.

Изискванията към опаковката, съобразно характера на продуктите, трябва да определят:

- правилата за подготовка на продуктите за опаковане (включително консервиране и разконсервиране);
- първичната и транспортната опаковка, както и спомагателните материали, които се използват при опаковането;
- количеството на продуктите в единица първична опаковка и в транспортна опаковка;
- реда за разполагане и начина за подреждане на продуктите;
- начина за опаковане на продуктите (в амбалаж, в първична опаковка, без амбалаж);
- списъка на документите, които се поставят заедно с продуктите в опаковката.

При излагането на изискванията към транспорта трябва да се посочат условията за транспортиране на продуктите, включително и изискванията към избора на вида транспортни средства, както и към начина на закрепване и покриване на продуктите при транспортиране и др.

За запазването на качеството и количеството на продуктите трябва да се посочат и изискванията, свързани с особеностите на товаренето и разтоварването.

Редът за разполагането и изложението на тези изисквания се определя от характера на стандартизирания продукт.

В изискванията за съхраняване трябва да се посочат условията за съхраняване на продуктите в складовете, които осигуряват запазването на техните качества и стоков вид; изискванията за мястото за съхраняване; защитата на продуктите от влиянието на външната среда; температурният режим на съхраняване, а при необходимост и изискванията за сроковете за консервация на продуктите.

Трябва да се посочат и изискванията за подреждането на продуктите – на фигури, на стелажи, на подложки и др., както и специалните изисквания за съхраняването на бързо развалящи се, отровни, огнеопасни, взривоопасни и други подобни продукти.

Препоръчва се изискванията за съхраняването на продуктите да се дават в следната последователност:

- място за съхраняване;
- условия за съхраняване;
- условия за складиране;
- специални изисквания и срокове за съхраняване, консервиране и разконсервиране (при необходимост).

Изискванията към маркировката, опаковката, транспорта и съхраняването се посочват само при липса на отделен ВСД за маркировка, опаковка, транспорт и съхраняване за дадените продуктите.

7.2.9. В элемента „Указания за експлоатация (използване)“ се дават указания за поставянето, монтирането и използването на продукта на мястото на експлоатацията (използването му).

7.3. ВСД за параметри и (или) размери

7.3.1. ВСД за параметри и (или) размери определят параметричните редове на продукцията по основните експлоатационни (потребителски) характеристики, на базата на които трябва да се разработват (проектират) продуктите за конкретни типове, модели, марки.

7.3.2. ВСД за параметри и (или) размери трябва да съдържат числени стойности на величините на параметрите (размерите), определящи основните експлоатационни (потребителски) характеристики за дадена група продукти.

7.3.3. Препоръчва се параметрите и (или) размерите да се оформят в таблица.

7.3.4. ВСД за параметри и (или) размери може да съдържат няколко степени перспективни показатели с различни срокове за тяхното въвеждане.

7.4. ВСД за типове, основни параметри и (или) размери

7.4.1. ВСД за типове, основни параметри и (или) размери определят типовете продукти, класифицирани по основните параметри и другите експлоатационни (потребителски) характеристики. Те служат като основа за разработване (проектиране) на конкретни конструктивни изпълнения на типове, размери и марки продукти.

7.4.2. В зависимост от особеностите на продукти ВСД за типове, основни параметри и (или) размери трябва да съдържат:

- списък на определените типове продукти с техните означения, отличителни признаки и условия за използване;
- основни параметри, характеризиращи типовете;
- чертежи с основните размери (при необходимост);
- условно означение на типа с посочване на стандартизиранния документ.

7.5. ВСД за конструкции и размери (базови конструкции)

7.5.1. ВСД за конструкция и размери определят конструктивните изпълнения, базовите конструкции и основните размери за определена група продукти, с цел да се унифицират и да се осигури тяхната взаимозаменяемост при разработването на конкретните типоразмери, модели и др.

7.5.2. ВСД за конструкции и размери трябва да съдържат:

- а) чертежи, поясняващи принципа на работа на продукта като цяло, взаимодействието на съставните му части и необходимите размери;
- б) размери, необходими за осигуряване на взаимозаменяемост (габаритни, присъединителни) и допустимите отклонения;
- в) допълнителни изисквания, необходими за осигуряване на качеството (изисквания към материалите, обработката и др.) и взаимозаменяемостта.

7.5.3. Във ВСД за конструкции и размери на детайли и сглобени единици (включително на инструменти или екипировка) се допуска:

- а) за детайли и сглобени единици с проста конструкция – работни чертежи с размери и посочване на материалите, изискванията за обработка и техническите изисквания за производство и приемане;
- б) за детайли и сглобени единици със сложна конструкция – чертежи на общия вид с габаритни и присъединителни размери и други данни, необходими за прилагане на стандартите, както и означение на комплектите конструкторски документи.

7.6. ВСД за правила за приемане

7.6.1. ВСД за правила за приемане трябва да съдържат условията и реда за представяне на продуктите за приемане, както и правилата за приемането на доставяните, добиваните или произвежданите продукти от определена група или вид. В зависимост от характера на продуктите, документът може да съдържа правила за приемане на продукта по качество и количество от производителя и потребителя, както и правила за контрол на продукта от страна на заявителя.

7.6.2. Във ВСД за правила за приемане трябва да се посочат необходимите правила за приемане в съответствие с изискванията.

7.6.3. Съдържанието на ВСД за правила за приемане, отнасящи се за продукти, трябва да съответстват на изискванията, посочени в раздела „Правила за приемане“ на основния стандартизиран документ.

7.7. ВСД за методи и средства за контрол (изпитване, анализ, измерване)

7.7.1. ВСД за методи и средства за контрол (измерване, анализ) трябва да определят методите за контрол на определен показател, характеризиращ дадена група продукти (например метод за измерване на обемното съпротивление на електроизолационни материали), или методите за контрол на комплекс от показатели, характеризиращи дадена група продукти (например методи за контрол на силови трансформатори), като се използват съответни технически средства за осигуряване единство на показателите за качество.

7.7.2. Съдържанието и построяването на ВСД трябва да съответстват на изискванията, посочени в элемента „Методи за контрол (изпитване, анализ, измерване)“ на основния стандартизиран документ.

7.7.3. Във ВСД, определящи изискванията към методите за контрол (изпитване, анализ, измерване) на даден показател, се допуска да се предвиждат няколко метода за контрол.

Ако определените методи не са напълно взаимозаменяеми, за всеки от тях трябва да се посочат данни, характеризиращи тяхното различие (например грешка на метода) или предназначение.

7.8. ВСД за правила за маркировка, опаковка, транспорт и съхранение

7.8.1. ВСД за правила за маркировка, опаковка, транспорт и съхранение трябва да съдържат съответните правила и изисквания към дадена група или вид продукти, с цел да се информира потребителят за основните им характеристики, да се осигури запазването им при съхранение и транспортиране, както и запазването и рационалното използване на транспортните средства.

7.8.2. Съдържанието и построяването на този ВСД трябва да съответстват на изискванията за аналогичните елементи на основния стандартизиран документ.

7.9. ВСД за правила за експлоатация и ремонт

7.9.1. ВСД за правила за експлоатация и ремонт трябва да предвиждат методите за монтаж на продуктите на мястото за експлоатация, нормите и правилата за тяхната експлоатация и ремонт и за съхраняване на тяхната работоспособност, в съответствие с техническите характеристики.

7.9.2. Във ВСД за правила за експлоатация и ремонт трябва да се посочат редът на монтажните и ремонтните операции, необходимата универсална екипировка и типов инструмент за монтаж и ремонт на продуктите.

7.9.3. Във ВСД за правила за експлоатация и ремонт трябва да се посочат категориите различни регламентни работи, редът за приемане за ремонт, редът за техническото обслужване по групи продукти в зависимост от времето за експлоатацията им, различните видове ремонт, правилата за приемане на продуктите от ремонт, методите за изпитвания на ремонтирани продукти, гаранционният срок на ремонтирания продукт, както и изискванията по техника на безопасност при ремонт, изпитвания и експлоатация.

7.10. Общотехнически ВСД

7.10.1. Съдържанието на общотехническите ВСД се определя от характера на обекта за стандартизиране и от целта на документа.

7.10.2. При въвеждане на комплекс от ВСД за даден обект за стандартизиране, първият стандартизационен документ трябва да бъде този, който определя целта и предназначението на дадения комплекс и областта на тяхното разпространение.

8. Означаване на военните стандартизационни документи

а) Означаването на военния стандарт се състои от индекса „ВС”, регистрационния номер и годината на утвърждаването или преразглеждането му.

ПРИМЕР: ВС 54:2012

б) Означаването на военната техническа спецификация се състои от индекса „ВТС”, регистрационния номер, годината на утвърждаването или преразглеждането ѝ.

ПРИМЕР: ВТС 342:2012

в) Когато военният стандарт или военната техническа спецификация са разработени от отделни самостоятелни части, след регистрационния номер на документа се поставя и номерът на частта от този документ.

ПРИМЕР 1: ВС 124-2: 2012

Приложение А
(нормативно)

ЗАДАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ВСД

(Ниво на класификация)
Екз. №.....

УТВЪРЖДАВАМ:

(ръководител на структура от МО и БА, която
се явява потребител на обекта за
стандартизиране – предмет на ВС/БТС)

(звание, подпись, фамилия)

(дата)

СЪГЛАСУВАНО:

(директора на Института)

(звание, подпись, фамилия)

(дата)

ЗАДАНИЕ
за разработване на военен стандарт/военна техническа спецификация

(наименование на воения стандарт/военната техническа спецификация)

**Фигура А.1 - Първа страница на задание за разработване на военен стандарт/военна
техническа спецификация**

1. Основание за разработване

2. Основни цели и задачи на разработването

3. Характеристика на обекта за стандартизиране

4. Основни раздели и списък на основните изисквания

5. Взаимна връзка на ВСД с други стандартизационни документи

6. Основни източници, които трябва да се използват при разработването на ВСД

7. Допълнителни указания

СПИСЪК
на структурите от МО и БА
(при необходимост външни организации), на които трябва да се изпрати проектът за военен
стандарт/военна техническа спецификация за становище и съгласуване

(означение и наименование на военния стандарт/военната техническа спецификация)

Списък на съгласуващите звена и организационни структури	Адрес
<ol style="list-style-type: none">1. Структура от МО и БА, която се явява потребител на обекта за стандартизиране, процес или услуга – предмет на ВС/ВТС)2. Института3. Други	

ИЗГОТВИЛ:

(звание, подпись, фамилия)

(дата)

Фигура А.3 - Последна страница на заданието

Приложение Б
(нормативно)

ОФОРМЯНЕ НА КОРИЦА, ПЪРВА СТРАНИЦА И ЛИСТ ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ВСД

Заглавната страница на ВСД се оформя по схемата, дадена на фигура Б.1.

В означените полета се записва следната информация:

Поле 1: Текстът „**МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА**“ на два реда.

Поле 2: Текстове според случая:

„**ВОЕНЕН СТАНДАРТ**“

„**ИЗМЕНЕНИЕ НА ВОЕНЕН СТАНДАРТ**“

„**ПОПРАВКА НА ВОЕНЕН СТАНДАРТ**“

„**ВОЕННА ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ**“

Поле 3: Означението и номер на ВСД:

На първия ред в средата се записва: „**ВС**“, „**ВТС**“, (Военен стандарт, военна техническа спецификация).

На следващите редове, в зависимост от случая, се записва:

а) номерът на стандарта, например:

ВС
XXXXX

или

ВТС
XXXXX

б) думата „Изменение“ и поредният номер на изменението (например „Изменение 1“), поставено под номера и годината на издаване на стандарта, на който е направено изменение, например:

ВС
XXXXX:2002
Изменение 1

Този случай се отнася само когато в поле 3 е записано „**ИЗМЕНЕНИЕ НА ВОЕНЕН СТАНДАРТ**“.

Поле 4: Заглавието на ВСД на български език.

Поле 5: След думата „Заменя“ номерът(ата) на документа, който (които) се заменя(t) от този стандартизиран документ. Допуска се подробности от тази информация да се описват в „Предговор“.

Поле 6: Заглавието на ВСД на английски език.

Поле 7: Военният стандарт/Военната техническа спецификация е утвърден/утвърдена от министъра на отбраната.

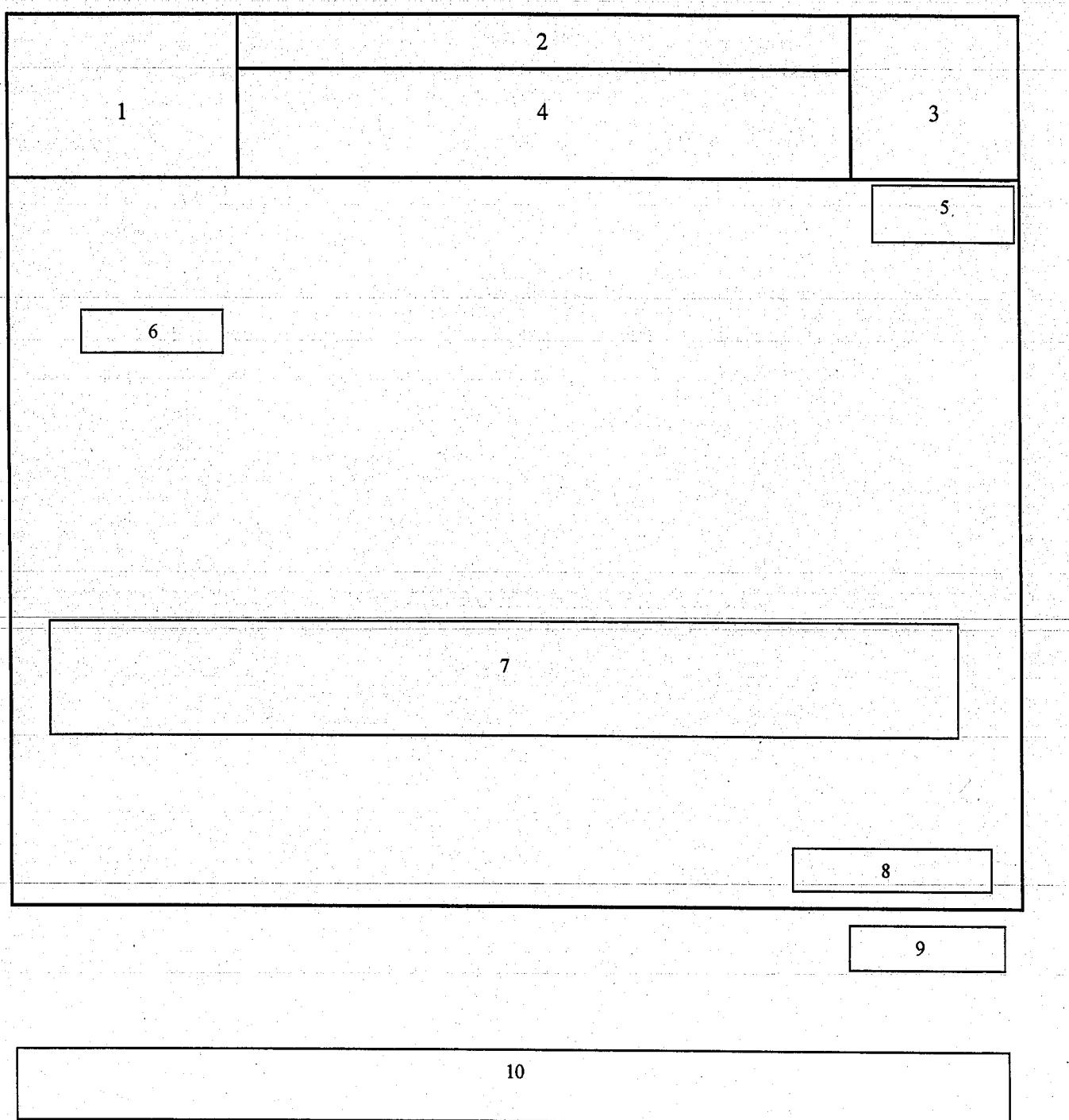
Поле 8: „Стр. 1, вс. стр.“

Поле 9: Номер за позоваване на ВСД.

Поле 10: Записва се текстът:

**Министерство на отбраната
1092 София, ул. „Дякон Игнатий“ 3**

**Военните стандартизационни документи се разпространяват само от
Министерството на отбраната на Република България.**

**Фигура Б.1 - Схема на заглавна страница на военен стандарт/
военна техническа спецификация**

(Ниво на класификация)
Екз. №.....

Министерство на отбраната

ВОЕНЕН СТАНДАРТ

(Наименование на военния стандарт)

ВС
(Означение на военния стандарт)

Официално издание

(година на издаване)

Фигура Б.2 - Корица на военен стандарт

(Ниво на класификация)
Екз. №.....

УТВЪРЖДАВАМ:	СЪГЛАСУВАНО:
(Министър на отбраната)	(Председател на Съвет по въоръженията)
(подпись)	(звание, подпись, фамилия)
(дата)	(дата)
	(Секретар на Съвет по въоръженията)
	(звание, подпись, фамилия)
	(дата)
	(директор на Института)
	(звание, подпись, фамилия)
	(дата)
	(ръководител на структура от МО и БА, която се явява потребител на обекта за стандартизиране, процес или услуга – предмет на ВС/ВТС)
	(звание, подпись, фамилия)

ВОЕНЕН СТАНДАРТ

(наименование на воения стандарт)

ВС _____

(означение на воения стандарт)

Фигура Б.3 - Лист за утвърждаване на военен стандарт

(Ниво на класификация)
Екз. №.....

Министерство на отбраната

ВОЕННА ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ

(Наименование на военната техническа спецификация)

ВТС

(Означение на военната техническа спецификация)

Официално издание

(година на издаване)

Фигура Б.4 - Корица на военна техническа спецификация

(Ниво на класификация)
Екз. №.....

УТВЪРЖДАВАМ:	СЪГЛАСУВАНО:
(Министър на отбраната)	(Председател на Съвет по въоръженията)
(подпись)	(звание, подпись, фамилия)
(дата)	(дата)
	(Секретар на Съвет по въоръженията)
	(звание, подпись, фамилия)
	(дата)
	(директор на Института)
	(звание, подпись, фамилия)
	(дата)
	(ръководител на структура от МО и БА, която се явява потребител на обекта за стандартизиране, процес или услуга – предмет на ВС/БТС)
	(звание, подпись, фамилия)

ВОЕННА ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ

(наименование на военната техническа спецификация)

БТС _____
(означение на военната техническа спецификация)

Фигура Б.5 - Лист за утвърждаване на воenna техническа спецификация